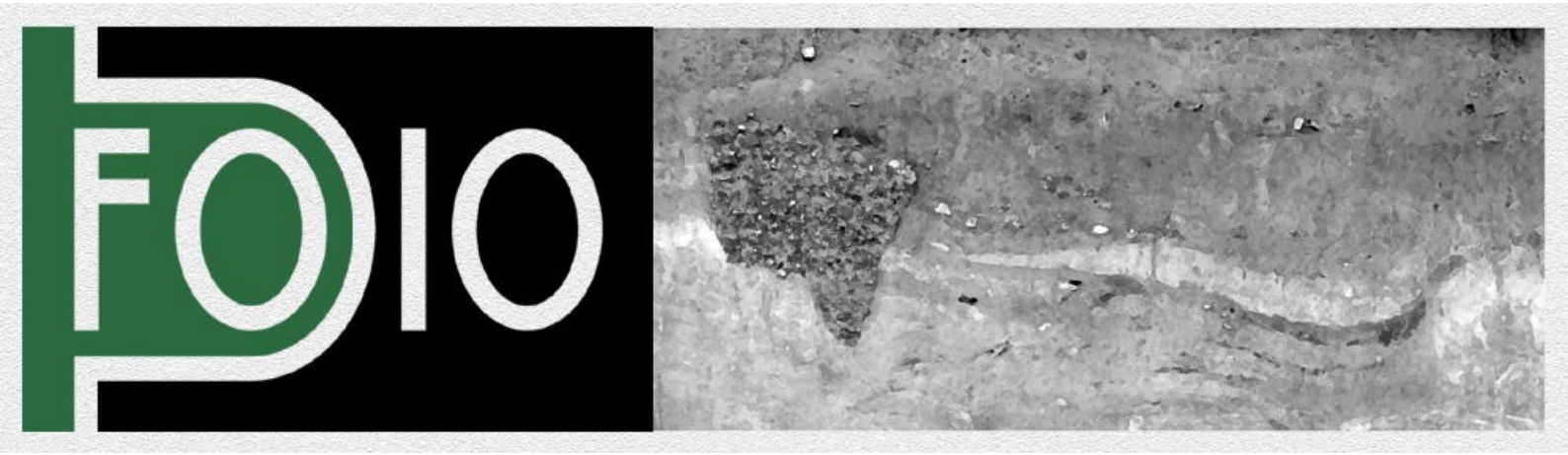
ARCHEOLOGIENOTA

TURNHOUT GROTE MARKT 32 EN 34

THEATER 1900

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

FODIO
Turnhoutsebaan 277
B-2110 Wijnegem

Marleen Arckens
Jan De Beenhouwer

Inhoud

2. Programma van maatregelen 2

2.1 Gemotiveerd advies 2

2. Programma van maatregelen

2.1 Gemotiveerd advies

Het is de bedoeling de vervallen feestzaal 'Amicitia' als Theater 1900 te integreren in het project Turnova. Ruimtelijk en functioneel kadert deze vergunningsaanvraag in één geheel met de aanleg van een pleintje aan de westzijde van het beschermd gebouw en de renovatie van de Bloemekensgang. De als monument beschermde feestzaal wordt gerestaureerd. De twee later toegevoegde bouwvolumes, namelijk de foyer en de achterscène worden gesloopt. De bestaande funderingen op zool onder de dragende delen van deze constructies worden verwijderd.

Aan de westzijde van de zaal wordt een nieuwe buitentrap gebouwd. Op de plaats van de achterscène komt een vervangbouw. Het nieuwe bouwvolume bestaat uit drie bouwlagen: een kelder, gelijkvloers en eerste verdieping. Het volume is quasi identiek aan het te slopen volume. De bodemingreep heeft een oppervlakte van 90 m2.

De sloop van de foyer aan de westzijde van de feestzaal maakt het creëren van een doorsteek naar de Bloemekensgang mogelijk. Ter hoogte van de noordwesthoek van de feestzaal wordt een noodtrap in gegalvaniseerd staal voorzien.

Het doel van het bureauonderzoek was het projectgebied archeologisch te evalueren op basis van de bestaande bronnen en de impact van de geplande werken op eventueel aanwezig archeologisch erfgoed te bepalen.

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig. Alle relevante beschikbare bronnen werden geraadpleegd. Het onderzoek confronteerde de landschappelijke, bodemkundige, historische en archeologische karakteristieken van het projectgebied met de geplande bodemingrepen.

Op basis van de verzamelde historische, cartografische en archeologische bronnen kan gesteld worden dat het projectgebied onderdeel uitmaakt van archeologisch waardevolle ruimte.

Het onderzoeksgebied is te situeren achter de woningen die grenzen aan de oostzijde van de historische Grote Markt van Turnhout. Het maakte tot het einde van de 18de eeuw deel uit van een tuinzone binnen het stadsgebied van Turnhout die aansloot bij de woningen op de markt. De oudste bewoning van Turnhout die teruggaat tot de ijzertijd en de bewoning uit de vroege en volle middeleeuwen, is te situeren op een zandkop tussen het marktplein en het kasteel. Een groot aantal gekende archeologische vindplaatsen is terug te vinden rond de huidige markt, op de hoogst gelegen gronden en in de onmiddellijke omgeving van het onderzoeksgebied.

Gezien de lange traditie van bouwen en wonen rond de Grote Markt van Turnhout is de kans groot dat binnen het onderzoeksgebied een complexe stratigrafie aanwezig is, die door de huidige bebouwing op volle grond ter hoogte van de foyer en de achterscène niet verstoord werd. De mogelijkheid bestaat daarom dat binnen het onderzoeksgebied sporen van bewoning of grondgebruik in de nieuwe tijd of in de perioden daaraan voorafgaand bewaard bleven. Uit de resultaten van de opgraving ter hoogte van het kursaal en de post blijkt dat alleen aan de voorzijde van de feestzaal echt sporen van historische bebouwing te verwachten zijn. Naar de zone van het achtertoneel loopt het terrein stevig bergaf. Proefsleuven op de Brepolssite in 2008 en losse werfcontroles bij de sloop van de fabrieksgebouwen hebben duidelijk gemaakt dat hier nauwelijks of geen sporen meer te aanwezig zijn.

Op de plaats waar de foyer werd ingeplant en haar funderingen werden gegraven is het niet de verwachting dat een onderzoek van deze zone kennisvermeerdering kan aanbrengen met betrekking tot de 19de-eeuwse bebouwing. De funderingen van de foyer verdelen de zone bovendien in drie kleine stukken van respectievelijk 13, 21 en 22,5 m2. Verder onderzoek van dergelijke kleine oppervlakten zal weinig tot geen kenniswinst opleveren over bewoning voorafgaand aan de 19de-eeuwse gebouwen. De zone is reeds gedeeltelijk verstoord en de vorm van het onderzoeksgebied ingesloten door gebouwen laat weinig zinvolle waarnemingen toe die een substantiële meerwaarde kunnen bieden ten opzichte van de reeds opgebouwde kennis.

Ter hoogte van de achterscène kan een aaneengesloten zone van 70 m2 worden onderzocht waarbinnen op basis van de beschikbare bronnen geen bebouwing plaats vond in de nieuwe tijd en in de loop van de 19de eeuw. In de nieuwe tijd was deze zone in gebruik als tuinzone. Gezien de lage sporendichtheid die hier wordt verwacht op basis van eerder uitgevoerd onderzoek en de beperkte oppervlakte die kan worden onderzocht is de kans op kennisvermeerdering bij verder onderzoek ook hier beperkt.

Omwille van het onevenwicht tussen de te leveren onderzoeksinspanning en de te verwachten resultaten wordt er geen verder archeologisch vooronderzoek aanbevolen. Er dient bijgevolg geen programma van maatregelen te worden opgesteld (zie 1.2.4 en 1.2.5).